

Archives and Records: The Journal of the Archives and Records Association
43, br. 1, 2 i 3 (2022).

43. godište britanskoga časopisa *Archives and Records* objavljeno je tijekom 2022. godine u 3 broja (proljeće, ljeto i zima).

Proljetno izdanje časopisa *Archives and Records* donosi pet članaka, šest prikaza knjiga i dva nekrologa.

Prvi članak autorâ Stanleyja H. Griffina i Scotta Timckea *Re-framing archival thought in Jamaica and South Africa: Challenging racist structures, generating new narratives* (“Preoblikovanje arhivske misli na Jamajci i u Južnoj Africi: Preispitivanje rasističkih struktura, stvaranje novih narativa”) bavi se uspjesima i neuspjesima nacionalnih arhivskih sustava na Jamajci i u Južnoj Africi kako bi pružio perspektive o britanskom kolonijalnom nasljeđu u arhivima. S obzirom na to da su kolonijalisti sa sobom donijeli svoje prakse vođenja evidencija i vrednovanja zbirki, rad ispituje kako su se arhivisti u tim društvima pozabavili pitanjima rasizma kako bi ispravili krive, “bjelačke” perspektive “crnačke” prošlosti.

Članak *Advocacy as a strategy to raise the archival profile through the civil society in South Africa* (“Zagovaranje kao strategija za poticanje arhivskoga profila kroz civilno društvo u Južnoj Africi”) autorâ Makutle Mojapelo i Mphoa Ngoepea predstavlja studiju kojoj je svrha utvrditi gdje se i kako zauzimanje za arhive može poboljšati kroz ispitivanje inicijativa organizacija civilnoga društva u Južnoj Africi kako bi bila povećana podrška arhivima i arhivistima. Podatci su prikupljeni analizom dokumenata, intervjuima i pregledom literature, a istraživanje je utvr-

dilo da uloga organizacija civilnoga društva u podizanju arhivskoga profila nije bila primjerena, a arhivisti su uočljivo odsutni u diskursu o arhivima.

Treći članak naslova *Documenting the Armenian Genocide in Norway: The role of a National Archive in the social life of a collection* ("Dokumentiranje genocida nad Armencima u Norveškoj: Uloga nacionalnoga arhiva u društvenom životu zbirke") autorice Natalije Bermúdez Qvortrup donosi priču o norveškim misionarima u Osmanskom Carstvu 1915. godine i njihovu svjedočenju genocidu kroz studiju zbirke zapisa koji dokumentiraju genocid nad Armencima. Rad istražuje korištenje i utjecaj tih zapisa u Norveškoj, koji su doveli do međunarodne suradnje kako bi se priznao genocid u Armeniji, tako zauzimajući drugačiji politički stav od onoga norveške vlade.

Sljedeći članak autoricâ Antonije Torres Agüero i Marcele Ruiz Zúñiga *Archival operations in post-dictatorship novels: Memory and Chilean human rights records* ("Arhivske operacije u poslijediktatorskim romanima: Sjećanje i zapisi o ljudskim pravima u Čileu") identificira, karakterizira i uspoređuje načine na koje se zapisi koriste u suvremenom čileanskom poslijediktatorskom narativu. Autorice navode i analiziraju četiri čileanska romana izdana početkom 21. stoljeća koji probleme kršenja ljudskih prava dočaravaju tematizacijom i citatima iz stvarnoga arhivskoga gradiva.

Proljetni broj završava člankom autorâ Auréliena Bouchera i Benjamina Taunaya *Fragmented authoritarianism in action: An analysis of interaction between researcher and archivist in the People's Republic of China* ("Fragmentirani autoritarizam na djelu: Analiza interakcije između istraživača i arhivista u Narodnoj Republici Kini") proučava odnose između istraživača i arhivista na temelju iskustava dvaju suautora iz istih arhivskih centara. Istraživanje pokazuje kako postupci odobrenja, neprecizni propisi i proizvoljna moć arhivista na različitim razinama mogu otvoriti pristup dokumentima s ograničenim rokovima korištenja ili spriječiti pristup dokumentima koji su navodno otvoreni za javnost.

Maria Castrillo recenzirala je knjigu urednikâ Pera Hetlanda, Palmyre Pierroux i Linea Esborg *A history of Participation in Museums and Archives: Traversing Citizen Science and Citizen Humanities*. Adrian Brown recenzirao je drugo izdanje knjige *Digitization and Digital Archiving: A practical Guide for Librarians* autorice Elizabeth R. Leggett. Knjigu *The Exeter Cloth Dispatch Book, 1763-1765* urednika Todda Graya recenzirao je Anthony Smith, a *Uncertain Archives: Critical Keywords for Big Data* urednikâ Nanne Bonde Thylstrup, Daniele Agostinho, Annie Ring, Catherine D'Ignazio i Kristin Veel recenzirao je Jessamy Harvey. Ashleigh Hawkins recenzirala je knjigu *Transformative Digital Humanities: Challenges and Opportunities* autoricâ Mary McAleer Balkun i Marte Mestrovic Deyrup, a Kirsty Fife knjigu *The Social Movement Archive* autoricâ Jen Hoyer i Nore Alme-

ida. U proljetnom su broju i nekrolozi posvećeni Victoru Williamu Grayu (1946.-2021.) i Justusu Wakumoyi (1951.-2021.).

Drugi broj iz 2022. godine, specijalno izdanje naziva *Confronting the Canon*, sadrži uvodnike Petera Lestera i gostujuće urednice Jenny Bunn, dvanaest članaka, tri prikaza i nekrolog za Susan Graham (1970.-2022.).

Jenny Bunn i Peter Lester u svojim uvodnim riječima naglašavaju da 2022. godina označava stogodišnjicu objave *Manual of Archive Administration* ("Priručnik upravljanja arhivima") Hilaryja Jenkinsona. Zato se ovo specijalno izdanje bavi preispitivanjem arhivskih pravila i teorija (arhivskoga kanona) s ciljem poticanja čitatelja da i sami razmotre vlastita razmišljanja i razmatranja na tu temu. Izdanje je razvijeno na drukčiji način nego što je uobičajeno: osim samih članaka, sadrži i prikaze tih članaka, odnosno razmišljanja o temama kroz pera drugih autora.

Ljetno izdanje počinje člankom autorice Astrid von Rosen *Affect and digital caregiving: Challenging the performing arts canon with a "dig where you stand" database* ("Afekt i digitalna skrb: Izazov kanonu izvedbenih umjetnosti s 'kopaj gdje stojiš' bazom podataka"). Von Rosen koristeći svoj status i iskustvo daje konkretne primjere kako bi ilustrirala "zone trenja" u kojima se pokazuje dominantni diskurs i njegovo oblikovanje kanona te kako radikalna empatija može razotkriti i destabilizirati kanon izvedbenih umjetnosti. Erin Lee i Sue Breakell razmotrile su taj članak kroz svoje prikaze.

Shannon Hodge, Sarah Nantel i Chris Trainor u članku *Remnants of Jenkinson: Observations on settler archival theory in Canadian archival appraisal discourse* ("Ostatci Jenkinsona: Zapažanja o doseljeničkoj arhivskoj teoriji u diskursu o vrednovanju arhivskoga gradiva u Kanadi") kritički promišljaju o Jenkinsonovim metodama i konceptima vrednovanja u arhivima te mogu li oni i dalje utjecati na arhivsku praksu u Kanadi. Pitaju se mogu li se smjernice stvorene u određenom vremenskom razdoblju unutar specifičnoga društvenoga konteksta, koji se je tijekom godina promijenio, slijediti i nakon svih tih promjena u okviru arhivske struke. James Lowry i Verne Harris (*Settler to settler*) i Mpho Ngoepe napisali su prikaze toga članka.

Članak *Confronting Jenkinson's canon: Reimagining the "destruction and selection of modern archives" through the Auditor-General of South Africa's financial audit trail* ("Suprotstavljanje Jenkinsonovu kanonu: Redefiniranje 'uništavanja i selekcije modernoga arhivskoga gradiva' kroz trag financijske revizije glavnoga državnoga revizora Južne Afrike") autorâ Mphoa Ngoepea i Lekoka Kenosija suprotstavlja se Jenkinsonovu kanonu o odabiru i izlučivanju suvremenoga arhivskoga gradiva te predlaže komplementarnu metodu vrednovanja na primjeru revizijskih zapisa glavnoga državnoga revizora Južne Afrike. Autori tvrde da tragovi financijske revizije pružaju najpouzdanije smjernice o tom koje povijesne zapise

treba sačuvati. Greg Bak recenzirao je taj članak kroz svoja razmišljanja u članku *Appraisal is need of re-appraisal*.

James Lappin u svojoj recenziji *Two archival canons* ("Dva arhivska kanona") uspoređuje i suprotstavlja dva različita pravca unutar arhivskoga kanona: arhivistički (Jenkinson, Schellenberg, Scott, Duranti, Bearman i Upward) i postmoderni smjer (Harris, Caswell i Cifor). Lappin u radu tvrdi da je postmoderna perspektiva korisna za prikupljanje arhivskoga gradiva, ali da će institucionalnim arhivima i dalje trebati razumijevanje načina na koji funkcioniraju sustavi arhiviranja koje dolazi iz arhivistike kao znanosti.

Specijalno izdanje završava prikazima Matthewa J. Gorzalskoga i Julie Kastenhofer članka *Authenticity* ("Autentičnost") autorâ Luciane Duranti, Corinne Rogers i Kennetha Thibodeaua, koji istražuje kanone autentičnosti u pravosuđu, diplomaciji i arhivistici te razmatra kako su se razvili i kako se trebaju razvijati da bi bili smisleni i učinkoviti za digitalne zapise. Pitanje učinkovitosti razmatrano je i iz intelektualne i iz praktične perspektive, te se pokušava otkriti postoji li trenutačno kanon autentičnosti zapisa koji je općenito prihvaćen i koji se primjenjuje u arhivskoj struci.

U prikazima knjigâ Lucy Brownson recenzirala je knjigu *Diversity, Equity, Accessibility, and Inclusion in Museums* urednicâ Johnette Betsch Cole i Laure L. Lott. Charlotte Berry recenzirala je knjigu *Artefacts, Archives, and Documentation in the Relational Museum* autora Mikea Jonesa, a Anthony Smith recenzirao je knjigu *The Duke of Norfolk's Deeds at Arundel Castle, Catalogue 3: The Early Howard Inheritance in Norfolk* urednice Heather Warne.

U trećem broju iz zime 2022. objavljeno je šest članaka, sedam prikaza knjiga, jedan prikaz digitalnoga izvora i nekrolog za Adriana Allana (1942.-2022.).

Zimski broj započinje člankom *The backstages of archives: The reverse of photographs* ("Iza kulise arhiva: Poledina fotografija") autorice İdil Çetin, koji se usredotočuje na poledine fotografskoga materijala (fotografije Atatürka u zbirka-ma Turskoga povijesnoga društva), umjesto na same fotografije. Fotografiju uspoređuje s arhivskom ustanovom, gdje je lice fotografije "čitaoica", u kojoj se korisnici mogu slobodno kretati, a naličje je zatvoreni dio arhiva, spremište u kojem su originali dokumenata. Tragovi s poledine fotografije pomažu da saznamo što smo vidjeli na slikama, kako se i koliko puta rukovalo materijalima te koja su im značenja i funkcije pripisana.

Sljedeći članak *Records as records: Excavating the DJ's sonic archive* ("Ploče kao zapisi: Kopanje kroz zvučni arhiv DJ-a") djelo je autorâ Liama Mahoneyja i Johna Schofielda. Kroz primjer četiri zbirke gramofonskih ploča autori dolaze do zaključaka u vezi s praksom DJ-a i "evidencijskom" vrijednosti njihovih zvučnih

arhiva pozicionirajući ploče kao dokument plesne glazbene kulture, a DJ-a kao posrednika. U radu se predlaže proaktivan pristup planiranju očuvanja arhiva DJ-eva, njihovih ploča i njihove glazbe, a preko njih i glazbene kulture.

Članak *Recordkeeping in freestanding amateur organisations: A case study of a choir* ("Spisovodstvo u samostalnim amaterskim organizacijama: Studija slučaja zbora") autorice Anne Courtney govori o nedostatku vođenja evidencija i arhiviranja u amaterskim organizacijama, što dovodi do gubljenja bitnih informacija o vođenju organizacije. Kroz studiju slučaja proučava kako spisovodstvo funkcionira u zboru kroz promatranje, intervjuje i upitnike, te su identificirane glavne značajke stvaranja zapisa u toj amaterskoj organizaciji: digitalni sustav, korištenje e-pošte, neformalnost i individualne preferencije članova. S obzirom na to da se zbor sastoji od volontera, svaki član ima drugačiji pogled na važnost i način stvaranja i čuvanja zapisa.

Četvrti je članak *Audio-visual heritage preservation and the changing dynamics of Ghana's historical film archives* ("Očuvanje audiovizualnoga nasljeđa i promjenljiva dinamika povijesnoga filmskoga arhiva u Gani") autorice Rebecce Ohe-ne-Asah. Bavi se praksama pohrane i očuvanja audiovizualnoga gradiva u Gani s naglaskom na filmove nastale nakon proglašenja nezavisnosti. Filmovi su trenutačno pohranjeni u Ujedinjenom Kraljevstvu, a članak raspravlja o problemu pristupa arhiviranim audiovizualnim materijalima i digitalizaciji filmova s obzirom na probleme vlasništva, autorskih prava i smještaja fizičkih kopija.

U članku *A framework for enhancing the visibility and accessibility of public archives in South Africa* ("Okvir za poboljšanje vidljivosti i pristupačnosti javnih arhiva u Južnoj Africi") Jonathan Mukwevho i Patrick Ngulube ispituju vidljivost i dostupnost javnih arhiva u Južnoj Africi kroz kombinaciju kvalitativnih i kvantitativnih istraživačkih pristupa. Pokazalo se je da trenutačne aktivnosti arhiva za povećanje vidljivosti imaju vrlo malen učinak u promicanju dostupnosti gradiva i usluga, pa stoga autori preporučuju okvir koje će poslužiti kao mjerilo za javne arhive kako bi poboljšali vidljivost.

43. godište završava člankom Nicka Ruesta, Samanthe Fritz i Iana Milligana *Creating order from the mess: Web archive derivative datasets and notebooks* ("Stvaranje reda iz nereda: Izvedeni skupovi podataka mrežnoga arhiva i bilježnice") koji se bavi problemom pristupa i uporabe podataka iz mrežnoga arhiva, prvenstveno zbog prirode prikupljanja, pohranjivanja i davanja pristupa gradivu pohranjenomu u formatima ARC i WARC. Autori tvrde da je primjena tradicionalnih arhivskih metoda opisa na takvo gradivo komplicirana zbog problema podrijetla, prvobitnoga reda i opsega gradiva, ali nudi teorijsko i praktično polazište za razmišljanje o novom pristupu.

Christopher Gilley recenzirao je knjigu *A Time to Gather: Archives and the Control of Jewish Culture* autora Jasona Lustiga. Katie Flanagan recenzirala je knji-

gu urednice Suzanne M. Stauffer *Libraries, Archives, and Museums: An Introduction to Cultural Heritage Institutions through the Ages*. Rasma Bertz recenzirala je knjigu *Caring for Your Cherished Objects: The Winterthur Guide* urednicâ Joy Gardiner i Joan Irving, a Lorraine Murray knjigu autora Donalda Scragga *A Conspectus of Scribal Hands Writing English, 700-1100*. Özhan Sağlık recenzirao je knjigu *Searching for Trust: Blockchain Technology in an Age of Disinformation* autorice Victorije L. Lemieux. Michelle Paull recenzirala je knjigu *Theatre and Archival Memory: Irish Drama and Marginalised Histories 1951-1977* autora Barryja Houlihana, a Thomas Poole recenzirao je knjigu *New Directions in Queer Oral History: Archives of Disruption* urednicâ Clare Summerskill, Amy Tooth Murphy i Emme Vickers. Sarah-Joy Maddeaux napisala je jedini prikaz digitalnoga izvora u ovom izdanju *Managing Digital Archives* autoricâ Nancy McGovern i Margaret Crockett.

Andreja Lužar